

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
Vas Vármegyei Kirendeltség
vas@szgyf.gov.hu

Tárgy: Közérdekű bejelentés

Tisztelt Főigazgatóság!

A Társaság a Szabadságjogokért jogvédő szervezet (TASZ) a Rábaparti Integrált Szociális Intézmény vonatkozásában az alábbi

közérdekű bejelentést

teszi a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Panasztv.) 2. § (1) bekezdése alapján.

Szervezetünk a sajtóból értesült róla, hogy Szentgotthárdon, a Rábaparti Integrált Szociális Intézményben továbbra is fennáll, mi több, egyre súlyosbodott a már 2018 óta jelenlévő ágyi poloskainvázió. Az intézményben dolgozók beszámolóí alapján a poloskák egyre terjednek az épületszárnyak között, olyan mértékű az invázió, hogy a kártevők nem csak éjjel, hanem nappal is marják a betegeket, ellepik az ágyakat és bútorokat, több gondozottnak már gennyes sérüléseket okozva ezzel. Mindez az intézmény veszélyesen nagyfokú munkaherőhiányát tovább fokozta, hiszen a legtöbben nem tudnak és nem akarnak olyan körülmények között dolgozni, amely a saját és családjuk egészségére veszélyt jelent.

A szentgotthárdi otthon Magyarország és az Európai Unió legnagyobb zárt intézménye, amely összesen 734 fő pszichiátriai beteget láthat el. A gondozottak nagy részének elhelyezése itt végleges, vagyis egész életére szól. Az itt élők immár öt éve élnek poloskák között és olyan nagyfokú munkaerőhiány mellett, ami a biztonságos gondozásukat alapjaiban veszélyezteti. Ezt az AJB-1561/2021. sz. ügyben hozott jelentés is megállapította, ugyanakkor az otthon működésével kapcsolatosan ombudsmani intézkedést a Hivatal nem tett. Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához (AJBH) hasonlóan, az Európa Tanács Kínzás, Embertelen vagy Megalázó Bánásmód vagy Büntetések Megelőzésére létrehozott Európai Bizottsága (CPT) is látogatást tett a szentgotthárdi otthonban 2018-ban a fenti okokból. Jelentésében a CPT kifejezetten kérte, hogy az intézmény kiváltási folyamatáról tájékoztassák, ami a mai napig el sem indult. Az AJBH-hoz hasonlóan a CPT is megállapította, hogy az intézményben sürgősen gondoskodni kell a munkaerőhiány pótlásáról és a betöltetlen álláshelyek feltöltéséről, ehelyett jelentősen csökkent a dolgozói létszám, a körülmények pedig tovább romlottak.

A Covid-19 járvány óta az itt élő pszichiátriai beteg emberek kizárólag az udvaron vagy a látogatót fogadó helyiségben találkozhatnak bárkivel, ezért a hozzátartozók nem látják a 6-10 fős szobákban uralkodó állapotokat, amikről a sajtóban megjelent videók tanúskodnak. Ezt a korlátozást az intézmény továbbra is fenntartja, habár az elrendelésének valódi indoka már megszűnt. Mi több, a nyilvánosságban megjelent információk szerint 2023. augusztus 3-án, a fenntartó Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság a lakók kijárási tilalmát rendelte el a "járványügyi helyzetre" hivatkozással a szentgotthárdi otthonban. Annak ellenére, hogy a dolgozók több alkalommal is jelezték, a helyzet olyan súlyos, hogy mindkét fertőzött épületet le kellene zárni, és a gondozottakat azonnal másik épületbe kellene szállítani, sem az intézmény vezetése, sem a fenntartó nem intézkedett eziránt. Ezzel egy időben a dolgozók sajtónyilatkozatát az intézmény szabályzata korlátozza, ezért a

legtöbbsen tehetetlenek. Habár 2023 nyarán a fenntartó képviselői látogatást tettek az otthonban, az általunk elérhető információk alapján a látogatásról hivatalos jegyzőkönyv még nem készült, ez nyilvánosan nem elérhető.

Az öt éve tartó poloskainvázio és a nagyfokú munkaerőhiány, az intézmény vezetésének és a fenntartó főigazgatóság mulasztásainak, hanyagságának következményei, és mindezek miatt a gondozottak jogainak további, aránytalan korlátozása sértik a gondozottak kínzás és embertelen, megalázó bánásmód tilalmához fűződő jogát, ahogy az emberi méltósághoz, és testi-, lelki egészséghez való jogukat, a szabadsághoz, magánélet tiszteletben tartásához való jogukat, és szociális biztonsághoz való jogukat is.

A jelenlegi helyzet ellentétes a dolgozók egészséget nem veszélyeztető, biztonságos munkafeltételekhez való jogával is, a problémák nem megfelelő kezelése pedig a munkaerőhiány egyik közvetlen előidézője, aminek révén a dolgozók testi-lelki egészséghez való joga is sérül.

Fentiekre tekintettel kérjük a t. Főigazgatóságot, hogy:

- a szentgotthárdi otthonban a nyilvánosságra került videó hatására tett látogatásáról készült jegyzőkönyvet hozza nyilvánosságra,
- gondoskodjon az ágyi poloskainvázio megszüntetéséről,
- biztosítsa az intézmény személyi- és tárgyi feltételeit olyan színvonalon, hogy az ne veszélyeztesse a gondozottak egészségét, biztonságát, és a szakmai elvárásoknak megfelelően,
- szüntesse meg az ágyi poloskainvázio okán elrendelt kijárási tilalmat, mert ez az intézményben ellátottak jogainak szükségtelen és aránytalan korlátozását valósítja meg,
- nyilvánosan számoljon be az elrendelt intézkedésekről és elért eredményekről,
- az ombudsman korábbi ajánlásával összhangban¹ ellenőrizze, hogy az intézmény rendelkezik-e a jogszabályi előírások szerinti kiváltási tervvel,² az nyilvánosan hozzáférhető-e, és megfelel-e a hazai szakmai és nemzetközi emberi jogi előírásoknak.³

Budapest, 2023.09.04.

Együttműködésében bízva, tisztelettel:

---

¹ “(...) mivel a korszerű elvárásoknak, illetve a jogszabály minimumfeltételeinek az Otthon épületei nem felelnek meg, javasolt az intézményi férőhelykiváltási folyamatokban speciális, az Otthon sajátos méreteit és elhelyezkedését is figyelembe vevő tervet készíteni, a lakók számára mielőbbi megfelelő életkörülmények biztosítása érdekében.” lásd: AJB-1561/2021. számú jelentés 14. oldal.

² Az intézménynek rendelkeznie kell férőhely kiváltási tervvel a 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 5/A. § (2) d) pont alapján.

³ CRPD/C/5: *Irányelv az intézményi-férőhely kiváltásról, beleértve a vészhelyzeteket* (2022). Elérhető angol nyelven:

<https://www.ohchr.org/en/documents/legal-standards-and-guidelines/crpd5-guidelines-deinstitutionalization-inc luding>

Boros Ilona

dr. Boros Ilona
Egyenlőségprojekt vezető
Társaság a Szabadságjogokért